

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 24-04-2020 r.

Adam Bodnar

III.7065.53.2020.LN

**Pani
Marlena Małag
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister,

pragnę poinformować, że w dalszym ciągu kierowane są do mnie skargi na regulację dotyczącą prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego, wynikającego z art. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 ze zm.).

Skarżący krytycznie oceniają określone w tej ustawie ograniczenie dostępu do dodatkowego zasiłku opiekuńczego tylko w przypadku konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do 8. roku życia. Sytuacja nadzwyczajna, w jakiej aktualnie następuje ograniczenie działalności placówek, do których uczęszczają dzieci, wymaga od rodziców zapewnienia im na ten czas odpowiedniej opieki. Obowiązująca regulacja jest niewystarczająca dla zapewnienia warunków prawidłowej opieki nad dziećmi, tym bardziej, że wobec zagrożenia, jakie koronawirus stanowi dla osób starszych korzystanie z pomocy dziadków jest dzisiaj poważnie ograniczone. Ze skarg tych wynika w szczególności, że w trudnym położeniu znajdują się przede wszystkim pracujące osoby samotnie wychowujące dzieci, które do tej pory w razie konieczności mogły skorzystać z pomocy rodziny, niani lub opiekuna.

W opinii skarżących większość dzieci wieku 9 lub 10 lat nie jest na tyle dojrzała lub samodzielna, by zorganizować sobie samodzielnie czas w domu, przygotować posiłek, poradzić sobie w razie nieprzewidzianych okoliczności. Nawet jeśli rodzice albo opiekunowie prawni mogą pracować zdalnie, dodatkowe obciążenie stanowi dla nich przeniesienie ciężaru nauczania ze szkoły na dom. Potwierdzeniem braku samodzielności, o której mowa wyżej są także przepisy aktualnie obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 697), które zakazują samodzielnego przemieszczania się osób małoletnich poniżej 13 roku życia.

Problem ten sygnalizowałem w wystąpieniu skierowanym w dniu 17 marca br. do Marszałka Sejmu oraz w opinii przedstawionej w dniu 26 marca br. w związku z pracami Sejmu RP nad ustawą o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 299). W dniu 1 kwietnia br. wystąpienie w tej sprawie skierowałem również do Pani Minister.

Przedmiotem skarg jest także kwestia regulacji okresu, na jaki ustalane jest prawo do tego świadczenia. Początkowo okres ten wynosił 14 dni i był regulowany przepisami ustawy. Następnie ustawą z dnia 31 marca 2020 r. wprowadzono w art. 4 ust. 3 upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego niż wskazany w ustawie, biorąc pod uwagę okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły, placówki pobytu dziennego oraz inne placówki lub okres niemożności sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych. W świetle § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku pielęgnacyjnego (Dz. U. poz. 659) zasiłek ten przysługuje na okres zamknięcia placówek, jednak nie dłużej niż do dnia 26 kwietnia 2020 r. Rozporządzenie weszło w życie 9 kwietnia 2020r.

W opinii skarżących, którą także podzielam, rozwiązaniem optymalnym byłoby przyznanie prawa do tego świadczenia na cały okres zamknięcia placówek sprawujących opiekę nad dzieckiem, bez potrzeby regulowania tego okresu dodatkowo przepisami rozporządzenia.

W oparciu o art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627.) uprzejmie proszę Panią Minister o przedstawienie stanowiska wobec podniesionych kwestii.

Z poważaniem

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/